

Norsk barnelegeforening

Kan risikere reservedelsbarn

Hvis man åpner for preimplantasjonsdiagnostikk med vevstyping uten at undersøkelsen i utgangspunktet gjøres for å hindre alvorlig arvelig sykdom, kan man risikere at barn blir plukket ut til å være reservedelsbarn hvis foreldrene blir syke.

Et slikt verstefallsscenario skisserte overlege Trond Markestad, leder i Rådet for legeetik, under sitt innlegg på vårmøtet i barnelegeforeningen. Et av hovedtemaene var stamcellebehandling, og Markestad snakket om de etiske aspektene.

– Stamceller kan en gang tenkes å kunne brukes i behandlingen av vanlige sykdommer som diabetes og hjertesykdom. En generell mulighet for vevstyping på embryo kan da åpne for en uoversiktlig praksis der en kan tenke seg at foreldre som selv, eller som har barn med slike sykdommer, ønsker å skape en stamcelledonor, sa han.

Også når vevstypingen gjøres som tillegg ved alvorlig arvelig sykdom dukker det opp etiske spørsmål. Markestad nevnte tankene om at det nye søskenet er et ønsket søsken, ikke bare et middel, og om det er en urimelig belastning for et nytt søsken å bli født med forventningen om å helbrede eller ta seg av sitt eldre søsken?

Forskning på befruktede egg vil på den ene siden kunne bedre behandlingen ved barnløshet og øke kunnskapen om spontan abort, trygge svangerskapet og øke kunnskap om alvorlig sykdom. På den annen side fryktes det for mulig misbruk og for respekten for liv. Markestad fortalte barnelegene at Rådet for legeetik er opptatt av de konsekvensetiske sidene ved bioteknologiloven.

– Hvis vi ønsker å benytte oss av de behandlingsmetodene som utvikles gjennom forskning på befruktede egg og embryonale stamceller – og noe annet vil vel være utenkelig i Norge – så må vi også akseptere at slik forskning utføres i vårt land. Et forbud vil da være inkonsekvent og direkte uetisk, sa han.

Rådet mener også at det bør åpnes for preimplantasjonsdiagnostikk og eventuelt tillegg av vevstyping ved spørsmål om alvorlig arvelig sykdom, siden slike syk-

dommer allerede gir rett til fosterdiagnostikk.

– Rådet støtter forslaget om at det etableres en egen nasjonal nemnd som avgjør om slik diagnostikk skal tilbys i det enkelte tilfelle, men rådet ønsker ingen generell adgang til undersø-

Trond Markestad

kelse av alle befruktede egg som benyttes ved assistert befruktning, sa han. Markestad understreket også at Rådet for legeetik bare støtter muligheten for vevstyping hvis det er et tillegg til undersøkelse på alvorlig arvelig sykdom.

– Innen stamcellebehandling blir det mange avveininger mellom ukrenkelighet og synet på livets begynnelse, mot et nytteaspekt, konkluderte han.

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Ny veileder fra barnelegeforeningen

Norsk barnelegeforening (NBF) har nylig gitt ut *Veileder i generell pediatri*. Den er en av fire veiledere utgitt av foreningen.

– Veilederen tilhører NBF og foreningen har copyright på den, sier redaksjonsansvarlig for veilederen, Claus Klingenberg ved Universitetssykehuset i Nord-Norge. Den er et resultat av meget stor innsats fra mange medlemmer i barnelegeforeningen. – Arbeidet har vært gjort uten kompensasjon, på frivillig basis og i fritiden, og det har derfor tatt tid å få den ferdig. Innholdet har vært evaluert av et bredt fagmiljø, og vi mener at veilederen representerer det som nå er veiledende for undersøkelse og behandling av syke barn, understreker han.

Pediatri er et stort felt og veilederen tar på ingen måte mål av seg til å være en lærebok. Den skal derimot være en veileder i tilnærmingen til de vanligste sykdommer hos barn. Den er ikke bindende for den enkelte lege eller avdeling, og den fratar heller ikke den enkelte lege et selvstendig ansvar i forhold til legeloven eller vedtatte forskrifter.

Veilederens målgruppe er leger under utdanning i pediatri. Den tilstreber derfor å være kortfattet og oversiktlig, fremfor utfyllende og begrunnet i sin omtale av de tema som omtales. Ulike behandlingsoptimaliteter og mangelfull vitenskapelig dokumentasjon er i liten grad diskutert. – Vi håper imidlertid at spesialister i pediatri og andre spesialiteter, allmennleger og andre legespesialister med praksis også kan ha glede av den, sier Klingenberg. Alle veile-

derne er tilgjengelig via Legeforeningens Internett-sider: www.legeforeningen.no/?id=43291. De kan også kjøpes i papirversjon ved henvendelse til posten@legeforeningen.no. Nettversjonen blir revidert kontinuerlig, papirversjonen når det synes formålstjenlig.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk